

Verslag van activiteiten 2023

Het Van Houten huis aan het Damsterdiep is een gemeentelijk monument. In de afgelopen jaren zijn schades geconstateerd die afwijken van die welke bij een oud huis als normaal kunnen worden beschouwd. Deze – over het algemeen kleine – gevallen zijn door de verantwoordelijke instantie als aardbevingsschade erkend en het herstel daarvan is vergoed. Het pand vertoont echter ook gebreken waarvan het Instituut Mijnbouwschade Groningen nog niet heeft erkend dat ze door de gaswinning zijn veroorzaakt. Zeker is echter dat een grondige aanpak noodzakelijk is, niet alleen om de gebreken te herstellen, maar ook om het hele pand te verduurzamen. In het verslagjaar is gewerkt aan het opstellen van een herstelplan en het zoeken naar financieringsmogelijkheden.

Als eigenaar van de Fraeylemaborg te Slochteren en het bijbehorende parkbos waakt de Gerrit van Houten Stichting in het bijzonder over het behoud van dit cultuurhistorische ensemble. Het beheer en de exploitatie van het landgoed zijn in 1976 in handen gegeven van de Stichting Landgoed Fraeylemaborg (SLF). Het bestuur van die Stichting streeft ernaar de expositiemogelijkheden van de borg te vergroten. Op initiatief van de directeur van Museum Fraeylemaborg is onderzocht om een door het Rotterdamse architectenbureau MVRDV ontworpen houten paviljoen dat in 2022 enkele weken op de Rathausplatz te Augsburg heeft gestaan, naar Slochteren te transporteren en op het landgoed te plaatsen.

De Gerrit van Houten Stichting heeft de voor- en nadelen van plaatsing van dit paviljoen tegen elkaar afgewogen en besloten dat het gebouw gedurende een periode van vijf jaren op het landgoed kan staan en dat daarna bekeken zal worden of deze periode kan worden verlengd. Het bestuur van de SLF heeft zijn eigen afweging gemaakt en besloten af te zien van de bouw van dit 'Fuggerpaviljoen'.

Op 10 maart 2023 is in het koetshuis bij de Fraeylemaborg de eerste expositie geopend die door de in 2022 aangetreden nieuwe conservator is samengesteld. Ze kan beschouwd worden als de vrucht van haar kennismaking met de collecties van de Gerrit van Houten Stichting en de andere stichtingen die in de depots te Groningen en op het borgterrein worden bewaard. De tentoonstelling had de titel *'Mesdag + Van Houten: het zit in de familie'* en laat vooral werk zien van Gerrit van Houten en leden van de familie Van Houten.

Het bestuur van het Kunstlievend Genootschap Pictura was voornemens om in 2024 een expositie te houden met gebruikmaking van stukken uit de Gerrit van Houtencollectie. In verband daarmee heeft een delegatie van het bestuur van het genootschap een bezoek aan het depot gebracht. Deze nadere kennismaking met de collectie heeft geleid tot de conclusie dat voor zo'n expositie een langere voorbereidingstermijn nodig is en dat het niet mogelijk zal zijn deze in 2024 te doen plaatsvinden.

De kunst- en antiekcollectie is aangevuld met een aantal schenkingen en aankopen. Een lijst daarvan is opgenomen in het Jaarverslag van de Fraeylemaborg over 2023.

De catalogi van de Fraeylemaborg en de Gerrit van Houten Stichting zijn met elkaar geïntegreerd en de koppelingen tussen de beschrijvingen en afbeeldingen zijn aangebracht. Besloten is om voor het beheer en de raadpleging van de collecties van de Gerrit van Houten Stichting en de Jan Menze van Diepen Stichting één digitaal platform te kiezen en aansluiting te zoeken bij het programma dat bij Erfgoedpartners in gebruik is. Ook de catalogus van de collectie van de Stichting Van der Wyck-de Kempnaer kan via dit platform beheerd en ontsloten worden. De overgang naar het nieuwe platform is uitgesteld vanwege het verschijnen van een nieuwe versie.

Er wordt gewerkt aan de samenstelling van een lijst van stukken die restauratie behoeven.

Een onderzoek is gestart naar het functioneren van de klimaatinstallatie in het depot te Groningen. Ook de installaties in het depot op het terrein van de Fraeylemaborg in Slochteren lijken aan herstel of vervanging toe te zijn.

De hoofdlijnen van het vermogensbeheer zijn vastgelegd in het 'beleggingsstatuut' dat leidend is bij de uitvoering van het beleid. Met verwijzing naar dit statuut kan het bestuur aan professionals mandaten afgeven voor het discretionair beleggen van het vermogen van de Gerrit van Houten Stichting.

Het bestuur heeft met genoeg kennis genomen van de vorderingen bij het werk ter ontsluiting van het voor de geschiedschrijving belangwekkende archief van de Fraeylemaborg, dat is ondergebracht in het depot van de Groninger Archieven te Groningen. Verwacht mag worden dat het onderzoek naar de geschiedenis van de borg en haar bewoners na voltooiing van de archiefinventaris in omvang en kwaliteit zal toenemen.

Beleidsplan 2024-2029

Beheer van onroerende goederen

De Stichting is eigenaresse van het 'Van Houtenhuis' (het pand Damsterdiep 215 te Groningen) en van de Fraeylemaborg met het bijbehorende landgoed te Slochteren.

De beheershandelingen betreffende het pand te Groningen (een gemeentelijk monument) zullen in de planperiode gericht zijn op schadeherstel en verduurzaming met behoud van de oorspronkelijke kwaliteiten.

De Gerrit van Houten Stichting wil de Fraeylemaborg te Slochteren (een Rijksmonument) een levend voorbeeld laten zijn van een achttiende-eeuwse Groninger borg met een negentiende- tot vroeg twintigste-eeuwse inrichting. Een van de ruimten in de borg blijft bestemd voor het tentoonstellen van werken van Gerrit van Houten; daarnaast worden ook in andere vertrekken stukken uit de Van Houtencollectie getoond.

Het beleid is erop gericht om het bij de borg behorende landgoed ('het Slochterbos') een daarbij passend aanzien te laten behouden en voor het publiek toegankelijk te doen zijn. De Stichting streeft ernaar het Landgoed verder te completeren en de inventaris van de borg met passende stukken aan te vullen.

Binnen de kaders die door de Gerrit van Houten Stichting worden aangegeven, voert de Stichting Landgoed Fraeylemaborg het dagelijks beheer van de borg en het landgoed. Ze is ook belast met de voorbereiding en uitvoering van plannen voor het behoud en de exploitatie ervan. Daarbij behoort onder meer het organiseren van exposities en andere publieksactiviteiten en het verwerven van subsidies ten behoeve daarvan.

Beheer van roerende goederen

De Gerrit van Houten Stichting beheert de door Gerrit van Houten en leden van zijn familie nagelaten kunstwerken, alsmede werken van andere kunstenaars die, als persoon of door de aard van hun werk, verwant zijn met Gerrit van Houten, dan wel passen bij het inrichtingsprofiel van de Fraeylemaborg.

In de komende jaren zijn de inspanningen bij het beheer van de collectie vooral gericht op

- het verbeteren van de digitale catalogus;
- de nadere precisering van het collectieprofiel;
- sanering van de collectie aan de hand van het profiel;
- de presentatie van de collectie via digitale media;
- het opmaken van een conserverings- en restauratieplan.

Daarnaast zal de Stichting de collectie zo mogelijk aanvullen met stukken die in het collectieprofiel passen. Deze aanwinsten zullen vervolgens worden beschreven en indien nodig geconserveerd.

De Stichting benut in principe alle zich voordoende mogelijkheden om bekendheid te geven aan Gerrit van Houten, zijn werken en die van zijn familieleden, de Fraeylemaborg en het landgoed. Ze doet dit door het exposeren en in bruikleen geven van stukken, het verzorgen van eigen publicaties, het ondersteunen van publicaties van derden, het onderhouden van een website en de deelname aan het project *Young Grunn Award*' (YGA) van het Groninger Museum en galerie-kunstplatform NP3.

Daarnaast zal worden onderzocht of het in samenwerking met Museum Fraeylemaborg mogelijk is om opnieuw inhoud te geven aan de Gerrit van Houtenprijs voor jonge kunstenaars.

De Stichting onderhoudt actieve betrekkingen met andere instellingen, zoals de RKD en het Panorama Mesdag te Den Haag en het Van Gogh-Museum te Amsterdam. De Stichting volgt actief ontwikkelingen die het mogelijk maken om werk van Gerrit van Houten in het westen des lands te exposeren.

Beheer van andere vermogensbestanddelen

De Stichting accepteert schenkingen en legaten voor zover deze bij haar doelstelling passen en voert een duurzaam vermogensbeheer.

Het beheer is erop gericht zodanige revenuen te genereren, dat de Stichting in staat is subsidies te verstrekken die passen bij haar doelstelling, de kosten te dragen van het beheer, behoud, conservering en restauratie van haar onroerende goederen en kunst- en cultuurhistorische bezittingen, alsmede haar collectie aan te vullen.

Jubilea

In 2020 was het 75 jaar geleden dat de Stichting Gerrit van Houten werd opgericht met het doel 'het bevorderen van de kunstzin van het publiek door het tentoonstellen van schilderijen, aquarellen en tekeningen van Gerrit van Houten en andere bekende schilders en van kunstvoorwerpen, waaronder begrepen antiek porselein en aardewerk, of het in bruikleen geven van deze schilderijen, aquarellen en tekeningen aan anderen die hetzelfde doel nastreven'. Later is deze doelstelling uitgebreid met 'de instandhouding van het landgoed Fraeylemaborg te Slochteren'. Landgoed en borg zijn in 1972 door de Stichting aangekocht met het doel dit cultuurhistorische ensemble open te stellen voor het publiek en het te laten functioneren als expositiegelegenheid, waar niet alleen werken van Gerrit van Houten te zien zijn, maar ook tijdelijke tentoonstellingen kunnen worden gehouden.

Vanwege de corona-crisis kon in 2020 de 75^e verjaardag van de Gerrit van Houten Stichting niet worden gevierd. Er worden voorbereidingen getroffen om in 2025 alsnog op passende wijze aandacht te schenken aan het jubileum van de Gerrit van Houten Stichting en dan ook het feit te vieren dat het op 4 november 2025 een halve eeuw geleden zal zijn dat de Fraeylemaborg als museum voor het publiek werd opengesteld.

Staat van baten en lasten 2023

Baten

Huuropbrengsten	215.068
Baten uit beleggingen	80.311

295.379

Lasten

Besteed aan doelstellingen

Kosten gebouwen en terreinen	39.717
Kosten kunstcollectie	13.990
Verleende subsidies en reserveringen	159.778

213.485

Kosten beheer en administratie

Afschrijvingen	28.383
Beheer en administratie	9.334

37.717

Saldo voor financiële baten en lasten

44.177

Financiële baten en lasten

-26.111

Saldo

18.066

GERRIT
VAN
HOUTEN STICHTING

Bestuur

voorzitter: de heer mr. H.P. van Ham

secretaris: de heer dr. J.F.J. van den Broek

penningmeester: de heer drs. E.H. U-A-Sai RA

mevrouw drs. M.E. de Jonge

de heer drs. S.R. Hiddema

de heer drs. F.R.H. Smit

de heer D. Lindenbergh MBA

Contactgegevens

Postadres: Van Houtenhuis, Damsterdiep 2152, 9713 ED Groningen

Telefoon: 050 3120007

Bankrelatie

IBAN: NL 71 ABNA 0465247075